

Hierna werden bijgaande foto's gemaakt, om habitus en grootte te doen uitkomen.

Hoewel het de bedoeling was het diertje op te zetten, is daar niet van gekomen en heb ik me alleen moeten bepalen tot het skeleteeren van den kop, waarvan eveneens een foto werd genomen

Verheugd over deze letterlijk „kleine vondst”, schreef ik op het onderliggend papier wel Dwerf-Spitsmuis, maar achteraf beschouwd, kan ik me toch zoo slecht voorstellen, dat zulk een zeldzaamheid zich zóó maar laat vangen

Uit de kwestie, welke Spitsmuis nu hier is gevangen en gefotografeerd ben ik dus eigenlijk nog niet gekomen. Zoo mogelijk zou ik toch gaarne weten, of hier nu werkelijk *Sorex pygmeus* is gefotografeerd, dan wel of het een klein exemplaar is van b.v. *Crocidura etrusca*?

N a s c h r i f t:

Een correspondentie met de Red. van D.L.N. bracht meer licht in het duistere Spitsmuizen-vraagstuk. Van dezen kant werd gewezen op het artikel over Determinatie der resten van Insecteneters in uileballen van A. C. V. van Bemmelen, D.L.N. Febr. 1933.

Ook wat de namen betreft, bleek mijn Brehm iet of wat verouderd en een vergelijking met de tabellen wees uit, dat de geprepareerde en gefotografeerde schedel afkomstig was van *Crocidura leucodon* Hermann.

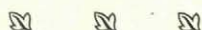
Op de detail-foto zijn duidelijk zichtbaar de bijzonder kleine tandjes vóór de eerste praemolare, met als gevolg het niet in één lijn liggen van alle vier tandpunten. Het meest rechtsche uitsteeksel op de foto is het kraakbeenig verlengsel van het spitse snuitje.

Wat de onderkaak betreft, zijn gewrichts- en hoekuitsteeksel als aangegeven voor *Crocidura leucodon* met de voor deze soort kenmerkende inham.

Het lijkt me alzoo zeer waarschijnlijk, dat voor deze insecteneter een nieuwe vindplaats en mogelijke uitbreiding van gebied valt te constateeren.

Eindhoven.

L. J. Pot.

FEBRUARI.

Eigenlijk zijn onze Februari's nog grilliger dan de Januari's. Vergelijk maar eens de sprokkelmaanden van 1921 en 1922 met die van 1917, 1927 en 1929. In 1917 kwamen de sneeuwkllokjes pas in bloei in het begin van April. In 1921 stonden ze op 6 Februari in vollen bloei, tegelijk met de elzen, en de hazelaars waren al uitgebloeid. Op dien dag begonnen ook de iepen met in het groot de bloemknopschubben te laten vallen, een iepenregen, die meestal onopgemerkt voorbij gaat, maar toch heel mooi is en tegelijk hoorden we algemeenen zang van zanglijsters. Het is wel aardig om „gelijktijdigheden” (schijnbare of echte correlaties) op te sporen tusschen verschijnselen uit verschillende planten en dierengroepen. Er zijn er meer, dan men wel zou denken ofschoon ik die schijnbare correlatie tusschen iepenbloemknopschubbenval en algemeenen zang, lijsterzang niet bevestigd heb gevonden.

Een heel aardige correlatie is die van het bloeien der voorjaarsbloemen en het ontkiemen hunner zaden. Dat geschiedt vrijwel gelijktijdig bij Winteraconiet, Boschanemoon en Helmbloem en ook bij *Crocus* en *Scilla*. Bij andere liggen die tijdstippen ver uit elkaar (zie Januari).

Als de Helmbloem opkomt in Februari op niet al te goed beschutte plaatsen, dan geeft zij aardige verschijnselen te zien in verband met de temperatuur. Zoolang de temperatuur vlak aan den grond dicht bij het vriespunt is, drukt zij de uit de scheede getreden spruit vlak tegen den grond. De bloemknoppen zijn dan wel al zichtbaar. Het ziet er uit, alsof de plant verwelkt is, maar zij is heelemaal frisch en stevig. Als de sneeuwkllokjes hoog zijn opgeschoten en het gaat weer hard vriezen, dan gaan hun stengels ook liggen, maar die zijn dan werkelijk slap, dus hier hebben we te doen met verwelken. Zoodra het gaat dooien, staan ze weer rechtop. Het is zeer onderhoudend, om bij de temperatuurwisselingen in deze maand en de al of niet sterke bezonning na te gaan, hoe de planten daarop reageeren en dan vooral te letten op de temperaturen in

den grond, vlak bij den grond en hooger op en ook op de „beschutting” die de planten kunnen genieten. Leg eens een paar flinke donkere turven in een crocusbed.

Het volksgeloof wil, dat wij in Februari „recht” hebben op twee (sommigen beweren vier) zomersche dagen. Dat beteekent voor Februari dan een temperatuur van $\pm 10^\circ$ in de schaduw met windstilte en helderen zonneschijn. Op zulke dagen loopen de ergste pessimisten nog met een vriendelijk gezicht. Wij komen oogen en ooren te kort, om waar te nemen, wat er dan allemaal kan gebeuren. Vinken gaan slaan, spechten gaan trommelen, meezen gaan zagen, alles wat in Januari aarzelend zong barst los in luiden jubel. Sinds eenige weken is de houtduif bezig mij te verwijten, dat ik hem niet genoemd heb bij de zangers van Januari. Hij zong zelfs reeds in December. Nu, ik wil dat verzuim even herstellen, maar erbij opmerken, dat van de vele honderden houtduiven uit mijn omgeving er slechts enkele zongen. Deze „eenlingzang” ook alweer een verschijnsel, dat de aandacht waard is, komt ook voor bij andere vogelsoorten.

Op de zomersche dagen in Februari vertoonen zich ook de overwinterende insecten: Kleine Vos, Citroenvlinder, Zweefvliegen, Blauwe vliegen (Pollenia), een paar kevers o.a. de Violette Tuinloopkevers. De waterinsecten hebben zich reeds in de bijten in het ijs vertoond. Aalscholvers en Reigers kunnen reeds broeden. Roeken en Kauwen bezoeken hun broedplaatsen en vertoonen mooie speelvluchten. Dat doen ook de Buizerden in het duin, al zijn ze ook niet van plan, om hier te broeden. De vogeltrek is in vollen gang en de scherpe waarnemer kan zich er op spitsen, hoe het nu gaat met de aankomst van onze broedvogels, het vertrek van onze wintergasten en den doortrek van dezelfde soorten b.v. voor Roodborst, Heggemus, Zanglijster, Groote Lijster, Spreeuw, Kievit, Wulp, Waterhoen, Koet, Eenden. Op het Naardermeer kunnen we de eerste Lepelaars waarnemen tegelijk met sommige nog niet vertrokken wilde zwanen. Maar dan zijn we al dicht bij Maart.

JAC. P. THIJSSSE.

WAT HET BOSCH ONS KAN LEEREN.

Bij de oprichting en in de eerste jaren van het bestaan van „De Levende Natuur” heb ik daarin enkele malen geschreven; dit is lang geleden, mijn werkkring bewoog zich in banen die mij afvoerden van de richting van dit tijdschrift.

De natuurlijke neigingen der menschen komen telkens in het leven terug, ook onbewust en zoo zet ik mij thans tot schrijven over dingen die voor sommigen oud nieuws, voor anderen onbekend, maar voor natuurvrienden toch belangrijk zijn.

In de eerste plaats over het begrip boschbouw, dat tot voor weinig jaren zich niet in de belangstelling mocht verheugen van entomologen en zooveel andere liefhebbers van natuurstudie. Want boschbouw was vernieling van de mooie heidevelden en woeste gronden, die tot nog toe zoo veel belangrijks boden voor natuuronderzoek. En in de plaats kwamen de gehate dennetjes die uitsluitend ontstonden uit zucht naar geldopbrengst.

Nu is het een feit, dat men in de natuur overal kan waarnemen, dat kultuur die uitsluitend de economische voordeelen beoogd, overal en onder alle omstandigheden de dingen en de toestanden leelijk maakt.

Een ander feit, dat niet ieder opvalt, is, dat de gedroomde economische voordeelen niet verkregen worden wanneer de genomen maatregelen indruischen tegen de natuurlijke ontwikkeling der dingen. In dit stadium van menschelijke kortzichtigheid zijn de mijnhoutbosschen ontstaan.

De strijd tusschen de geest van het goede en die van het kwade en de volksovertuiging dat de geest van het goede overwinnen zal, is zoo oud als de wereld; deze strijd kan men zich voorstellen, bestaat ook in de processen die zich afspelen in den boschbodem, waar mikro-organismen elkaar bestrijden en het eindresultaat is de zich snel omzettende humus, waarin een rijk dierenleven